

What is the relationship between כסף, and כסף, כסף?

Is there a difference in the relationship between כסף- Coinage- and כסף

-Value/Commodities- in Ishut as opposed to other areas of הלכה?

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ב עמוד א

/מתני'/. האשה נקנית בשלש דרכים, וקונה את עצמה בשתי דרכים. נקנית בכסף, בשטר, ובביאה. בכסף - בית שמאי אומרים: בדינר ובשוה דינר, ובית הלל אומרים: בפרוטה ובשוה פרוטה. וכמה היא פרוטה? אחד משמנה באיסר האיטלקי. וקונה את עצמה בגט, ובמיתת הבעל. היבמה נקנית בביאה, וקונה את עצמה בחליצה, ובמיתת היבם.

תוספות מסכת קידושין דף ב עמוד א

בפרוטה ובשוה פרוטה - תימה דלא הוה ליה למיתני אלא בשוה פרוטה כדתנן בהזהב (ב"מ ד' נה.) חמשה פרוטות הן ההודאה בשוה פרוטה והאשה מתקדשת בשוה פרוטה וי"ל משום דתנא כאן בכסף מפרש באיזה כסף דינר לב"ש ופרוטה לב"ה ולפי שלא נטעה לומר כסף דוקא ולא שוה כסף כדיליף קיחה קיחה משדה עפרון דכתיב ביה כסף מפרש שוה כסף וא"ת ומנא לן דשוה כסף ככסף דהא לקמן (דף טז.) מיבעי ליה קרא גבי עבד עברי ישיב לרבות שוה כסף ככסף ופדיון הבן דכתיב ביה כסף ואמר לקמן (דף ח.) דרב כהנא שקל סודרא בפדיון הבן ומנא לן דשוה כסף ככסף ומיהו בפרק קמא דשבועות (דף ד:) דריש כלל ופרט וכלל אבל גבי ערכין דכתיב ביה כסף והקדש נמי דתנן (ערכין דף כז.) גבי המקדיש שדהו שהקדש נפדה בכסף ובשוה כסף מנלן דשוה כסף ככסף מיהו בהקדשות נמי אפשר דדרשינן כלל ופרט וכלל דהא אין הקדש נפדה בקרקע כדאמרינן בהזהב (ב"מ דף נד.) הרי אמרו אין הקדש מתחלל ע"ג קרקע דרחמנא אמר ונתן הכסף וקם לו ולקמן (דף ה.) נמי אמרינן דאין פודין הקדש ומעשר שני בשטר אבל גבי קדושין וערכין מנלן דשוה כסף ככסף וי"ל דילפינן מע"ע וא"ת והא גבי נזיקין נמי כתב קרא כסף ישיב לבעליו ודרשינן בפ"ק דב"ק (דף ז.) ישיב לרבות שוה כסף ככסף וא"כ הוה נזיקין ועבד עברי שני כתובין הבאין כאחד ואין מלמדין ויש לומר דתרווייהו צריכי דאי כתב עבד גרידא לא מצי למילף נזיקין מיניה לפי שמצינו שהקפיד הכתוב לענין מיטב וסד"א נמי כסף דוקא ולא שויו להכי איצטריך כסף ישיב גבי נזיקין וגבי ע"ע איצטריך נמי קרא דלא מצי יליף מנזיקין דהוה אמינא עבד דומיא דנזיקין ואם מיקני בקרקע ליבעי מיטב לכך איצטריך תרווייהו אי נמי י"ל אי כתב בעבד הוה אמינא דדין הוא שנגל עליו דיכול לפדות עצמו אפי' בשוה כסף כדי שלא יטמע בין העובדי כוכבים אבל גבי נזיקין דלא שייך למימר כך לא אמרי' הכי ואי כתב בנזיקין גרידא לא מצי למילף עבד מיניה דס"ד דלא יהיה שוה כסף ככסף בעבד לפי שגם הוא גרם לו לימכר על שנשא ונתן בפירות שביעית וכו' יוסי בר' חנינא דלקמן (ד' כ.) וס"ד דנחמיר עליו לומר דוקא כסף ולא שויו והא דאיצטריך קרא לפדיון הבן והקדש דשוה כסף ככסף ולא יליף מנזיקין וע"ע =ועבד עברי= לפי שבא למעט קרקעות ושטרות שאין פודין בהן בכור אדם והקדשות.

תוספות הרא"ש מסכת קידושין דף ב עמוד א

בפרוטה ובשוה פרוטה. תימה דלא הו"ל למיתני אלא בשוה פרוטה כדתנן בהזהב גבי ה' פרוטות הן דקתני ההודאה בשוה פרוטה והאשה מתקדשת בשוה פרוטה, ופרוטה ל"ל למיתני דכיון דמתקדשת בשוה פרוטה כ"ש בפרוטה עצמה, וי"ל משום דתנא כאן בכסף מפרש באיזה כסף דינר לב"ש ופרוטה לב"ה ולפי שלא נטעה לומר כסף דוקא משום דילפינן קיחה קיחה משדה עפרון דכתיב ביה כסף מפרש דשוה כסף ככסף, וא"ת מנ"ל דשוה כסף ככסף דהא לקמן מיבעיא לן קרא גבי עבד עברי ישיב גאולתו לרבות שוה כסף ככסף, ובפדיון הבן נמי כתיב כסף ואמרי' לקמן רב כהנא שקל סודרא בפדיון הבן, וכן בהקדש נמי כתיב ונתן הכסף וקם לו ותנן בערכין בפ' המקדיש שדהו שהקדש נפדה בכסף ובשוה כסף מנ"ל דשוה כסף ככסף, ומיהו בפדיון הבן ניחא דבפ"ק דשבועות

ובפ' יש בכור דריש כלל ופרט וכלל לרבות כל דבר המטלטל וגופו ממון, ובהקדשות נמי אפשר דדרשינן כלל ופרט וכלל דהא אין הקדש נפדה בקרקע כדאמרין בפ' הזהב הרי אמרו אין הקדש מתחלל על הקרקע דרחמנא אמר ונתן הכסף וקם לו, ולקמן נמי אמרין דאין פודין הקדשות בשטר ובפ' יש בכור תנן ולא בהקדשות ומפרש בגמ' ולא הקדשות בכלל אלו פי' בשטר ובקרקע, אבל הכא גבי קידושין מנ"ל דשוה כסף ככסף וכן גבי ערכין דכתיב ביה כסף ואמרין במס' ערכין דשוה כסף ככסף, וי"ל דבכל דוכתא ילפי' מעבד עברי דרבי ביה קרא שוה כסף ככסף וה"ה נמי בכל דוכתא דכתיב ביה כסף, והא דאצטריך כלל ופרט וכלל גבי פדיון הבן והקדשות לא לרבות שוה כסף אלא למעט קרקעות ושטרות שאין פודין בהם, והא דמיעבי לן גבי ניזקין ישיב לרבות שוה כסף ככסף בפ"ק דב"ק היינו טעמא לפי שמצינו שהקפיד הכתוב לענין מיטב ס"ד נמי דכסף דוקא, וגבי עבד עברי נמי איצטריך קרא דלא מצי יליף מניזקין דהו"א כי מקני בקרקע ליבעי מיטב.

חידושי הרמב"ן מסכת קידושין דף ב עמוד א

בדינר ובשוה דינר, איכא למידק קדושי כסף מנלן דכתיב כסף השדה נימא כסף דוקא, שוה כסף מנלן. ואם תאמר שוה כסף בכלל כסף, והא איצטריך ליה לתנא לרבוויי גבי עבד דתניא לקמן (ח' א') ישיב גאולתו לרבות שוה כסף ככסף, וא"ת מינייה גמרין לכל מקום שנאמר כסף שוה כסף בכלל, והא גבי ניזקין אצטריך נמי רבויא דתניא כסף ישיב לבעליו לרבות שוה כסף ככסף ואפילו סובין. איכא למימר קדושי אשה גמרין מדכתיב ישיב את גאולתו לרבות שוה כסף מאי טעמא מדכתיב ויצאה חנם אין כסף והיינו שוה כסף דעבד ואמה דאתקוש. וע"כ דרשת ליה הכי אין כסף ושוה כסף לאדון [זה אבל] יש כסף ושוה [כסף] לאדון אחר, א"נ איכא למימר שבכל מקום שנאמר כסף בקנין שוה כסף בכלל, וכי איצטריך קרא לרבוויי בפרעון סד"א אם לקח עבד אינו יכול לגרוע בפדיונו בע"כ של רבו בשוה כסף דא"ל זיל טרח וזבין אייתי לי, וכן גבי ניזקין סד"א שאינו יכול לפרועו בע"כ בשוה כסף אלא ממיטב דכתיב מיטב שדהו ישלם קמ"ל. אבל לענין מקנה כיון דניחא להו בשוה כסף, ככסף הוא שהרי שניהם שוים. (ואקשי') [ואי קשיא] הא דאמרין לקמן האי תבואה וכלים היכי דמי אילימא דלא מקני להו כלל ישיב אמר רחמנא וכו' דאלמא לקנין גופיה איצטריך קרא לשוה כסף, לא תיקשי דהא דעדיפא ודאלימא אקשינן דאי מסברא לא מצינן לאקשויי דהוה דחי ליה מיניה ואומר ליה מנא לך, ועוד דהוה קא סליק אדעתין התם דממעט שוה כסף מדכתיב מכסף מקנתו דמשמע ולא כל כסף לפיכך הוצרך לומר לו שכבר נתרבה מדכתיב ישיב, אבל דכו"ע בכל מקום שנאמר כסף סתם שוה כסף בכלל, וזה נ"ל יותר מן הראשון.

בית הבחירה למאירי מסכת קידושין דף ב עמוד א

ועכשיו הוא מתחיל להזכיר את שלשתן והקדים את הכסף מפני שהוא ראש המדברים בכל מקום ושהכתוב הקדימו וכדכתיב כי יקח ובידן היה להזכיר ביאה אחריו וכסודור המקרא אלא מתוך שהשטר אף הוא קנינו מרובה סמכה עם הכסף וענין קדושי כסף יתבאר בגמרא שנותן לה כסף או שוה כסף ואין צורך לטרוח מהיכן יצא לנו מן המקרא להיות שוה כסף ככסף כמו שטרחו רבותינו בה בניזקין להביאה מכסף ישיב לבעליו ובעבד משיב גאלתו שלא הוצרכו להביאם מן המקרא אלא בדברים שהפוער פוער שוה כסף על כרחו של מקבל כגון עבד לאדון ומזיק לניזק אבל אשה ושדה שאין הנותן רשאי ליתן לעקר קנייתם שלא מדעת המקבל פשוט הוא שכל שהיא מקבלת שוה כסף הרי הוא ככסף ויש מפרשים בדרך אחרת לומר שלא הוצרכו לטרוח בכך אלא בעבד דכתיב ביה בהדיא כסף וכדכתיב מכסף מקנתו והוצרך לרבות שוה כסף משיב גאלתו וכן בניזקין דכתיב ביה בהדיא כסף ישיב לבעליו הוצרך לרבות שוה כסף מדכתיב ביה ישיב אבל הכא לא כתיב ביה כסף בהדיא אלא מהקישא דקיחה קיחה וראשון עקר:

חידושי הרשב"א מסכת קידושין דף ב עמוד א

בדינר ובשוה דינר. יש מקשים קדושי כסף מהיכא מדכתיב כסף השדה א"כ נימא כסף דוקא וא"ת שוה כסף בכלל כסף ליתא דהא גבי ע"ע אצטריך תנא לרבות שוה כסף כדתניא ישיב גאולתו לרבות שוה כסף ככסף וא"ת דמיני'

גמרי' לכל מקום שנאמר כסף דשוה כסף בכלל א"כ גבי ניזקין למאי אצטריך קרא לרבווי דתניא כסף ישיב לבעליו לרבות שוה כסף ככסף ואפי' סובין, י"ל כ"מ שנא' כסף גבי קנין שוה כסף בכלל כסף כיון דהא ניחא להו בהכי, וגבי גרעון כסף דעבד דבע"כ דרבו הוא אצטריך סד"א כיון דבעל כרחו מגרע ויוצא כסף דוקא קמ"ל, וגבי ניזקין נמי הואיל ומשלם ממיטב כדכתיב מיטב שדהו ישלם, כסף דכתיב גביה כסף דוקא קמ"ל אפי' סובין, ואי קשיא לך הא דאמרי' לקמן האי תבואה וכלים היכי דמי אילימא דלא מקני בהו כלל ישיב אמר רחמנא לרבות שוה כסף ככסף דאלמא אף לקנין אצטריכין לרבווי שוה כסף למהוי ככסף, י"ל דהתם לרווחא דמלתא קאמר ליה ודעדיפא קא מקשה דאי מסברא הוה דחי וא"ל ומנא לך משו"ה קא מקשה ליה מדכתיב ישיב לרבות שוה כסף, ויש מתרצים בזו דה"ט משום דס"ד התם דממעט שו"כ מדכתיב מכסף מקנתו דמשמע ולא כל כסף לפיכך הוצרך לומר שכבר נתרבה מדכתיב ישיב גאולתו.

הר"ן על הרי"ף מסכת קידושין דף א עמוד א
איסר האיטלקי. של כסף ודמיו ח' פרוטות ואומר ר"ת ז"ל דאיטלקי על שם איטליא של יון ואין לתמוה על הקו"ף דכהאי גוונא אשכחן בעזרא (ד) שושנכיא על שם שושן ואיכא למידק בשלמא בכסף שפיר דקדושי כסף ילפינן בגמרא קיחה קיחה דכתיב הכא (דברים כב) כי יקח איש אשה ובעלה וכתוב התם (בראשית כג) נתתי כסף השדה קח ממני א"נ מדיוקא דיוצאה חנם אין כסף [כדלקמיה] [דף ג ב] וכיון שכן אשכחן כסף אבל שוה כסף מנא לן וכ"ת דכל היכא דכתיב כסף מסברא אית לן דשוה כסף ככסף ליתא דהא גבי עבד עברי כתיב מכסף מקנתו ואפ"ה איצטריכין למימר דשוה כסף בכלל מדכתיב (ויקרא כה) ישיב גאולתו כדאיתא בגמרא [דף ח א] וכ"ת מעבד עברי גמרינן דבכל מילי שוה כסף ככסף ליתא דהא גבי ניזקין נמי איצטריכין רבויה דתניא [ב"ק דף ז א] כסף ישיב לבעליו לרבות שוה כסף ככסף ואפי' סובין אלמא כל היכא דכתיב כסף אי לאו רבויה בעינן כסף דוקא והכא דלא כתיב רבויה שוה כסף מנא לן ויש לומר דנהי דגבי עבד וניזקין איצטריכין קרא לרבווי שוה כסף הכא לא צריך דהתם כל חד וחד למילתיה איצטריך דגבי עבד סד"א כיון שמגרע פדיונו ויוצא בעל כרחו של רבו דלימא ליה רביה זיל טרח וזבין ואייתי לי להכי איצטריך קרא לרבווי (דמסברא לית לן דכל כה"ג שוה כסף ככסף הוא) אבל לגבי קידושין כיון שהיא מתרצית בדבר וניחא לה בשוה כסף לא צריך קרא לרבווי דמסברא אית לן דכל כה"ג שוה כסף ככסף הוא וגבי ניזקין נמי משום דכתיב מיטב שדהו ישלם סד"א כיון דאי פרע ליה בקרקע צריך לפורעו ממיטב כי פרע ליה במטלטלין נמי שיהא צריך לפורעו ממיטב מטלטלין דהיינו כסף להכי איצטריך רבויה דישיב אבל לענין מקנה [בכל מקום] ששניהם מתרצים בדבר מסברא פשיטא לן דשוה כסף ככסף. מיהו איכא מאן דאמר דאע"ג דשוה כסף ככסף לענין קדושין ה"מ מטלטלין אבל קרקעות לא דבגמרא [דף ה א] אמרינן דמקשינן הויה ליציאה ומהך היקשא ילפינן קדושי שטר וכיון דמקשינן מה יציאה במחובר לא שאין כותבין את הגט במחובר לקרקע כדאיתא בפרק המביא תנין (דף כא ב) אף הויה נמי במחובר לא והביאו ראייה ממה דאמרינן בפ"ק דגיטין (דף ט א) גבי הא דתניא התם בג' דברים שוו גיטי נשים לשחרורי עבדים דפרכין עלה והא איכא מחובר ומשנינן מילתא דאיתא בקידושין קתני מילתא דליתא בקידושין לא קתני אלמא דמחובר אף בקידושין פסולין וליתא דכי אמרי' התם דמחובר פסול בקידושין ה"מ בקידושי שטר שאם כתב לה על המחובר הרי את מקודשת לי ונתנו לה לא הוו קידושין דקידושי שטר הוא דמקשינן ליציאה אבל נתן לה קרקע או מחובר בתורת כסף ודאי מהני דהויה דכסף לא בעינן דומיא דיציאה. והכי מוכח לקמן בגמרא [דף ט א] גבי בעיין דשטר אירוסין שכתבו שלא לשמה מהו דאמרינן עלה מה הויה דכסף לא בעי לשמה אף הויה דשטר לא בעינן לשמה. כלומר דלא בעינן שתהא צורת הדינר טבוע לשמה ואף על פי שאפשר לדחות ראייה זו ולומר דאפי' מקשינן הויה דכסף נמי ליציאה אפ"ה אינו בדין דניבעי שיהא הדינר טבוע לשמה שהרי אינה מתקדשת מפני טבועו אלא מפני שווי דאע"ג דכי מקשינן [נמין] הויות להדדי לגמרי מקשינן להו כדמוכח ההיא אפ"ה כיון דההיא דגיטין לא מוכחא ובתוספתא דמכילתין מוכח בהדיא שאם קדש במחובר מקודשת מסתברא דהו קידושין וכן דעת הרשב"א ז"ל: